

La nova PAC espera el seu torn

Com era de preveure, som a finals d'octubre i en relació a la nova **PAC (Política Agrària Comuna)**, es pot dir que el mes calent és a l'aigüera. No som pocs els que ja vàrem augurar que hi havien masses elements com per preveure una transició tranquil·la entre un període de programació i el següent, començant per un calendari massa ajustat de negociacions.

A hores d'ara, tot i l'oposició d'un nodrit grup de països i a falta d'una alternativa amb el suficient consens, tot sembla indicar que acabarem tenint una reducció dels fons destinats a la PAC. Això, molt possiblement es traduirà en una reducció dels **pagaments directes** i en una disminució dels fons destinats al **desenvolupament rural** fet que ja hauria de posar en revisió la capacitat dels empresaris dels diferents sectors agroalimentaris per absorbir els canvis que s'estan filtrant.

No obstant, i malgrat les cauteles, és aviat per donar per tancat el procés negociador entre el **Parlament** i la **Comissió** i és de preveure que no s'assoleixi un acord fins darrera hora.

D'entrada, cal recordar que tot i que la PAC representa un capítol molt rellevant del pressupost europeu, de moment no tenim cap acord definitiu sobre la taula en relació al **futur pressupost de la Unió Europea**. En aquest sentit, la manca d'avenços en la negociació de sortida del Regne Unit sembla ser una de les qüestions determinants, atès en funció de l'acord (o el no acord), poden derivar-se'n afectacions rellevants.

I és que de fet, aquest és un dels punts que major influència està tenint a la pròpia negociació de la PAC, els efectes del **Brèxit**, el seu impacte pressupostari i les afectacions als mercats.

D'entrada, el Brèxit tindrà un impacte notable sobre les arques comunitàries ja que el Regne Unit n'és un contribuent net. No obstant, els seus efectes no es limiten a la partida financera. Cal recordar, que el Regne Unit és un important mercat per a moltes produccions europees agroalimentàries i que aquestes, en major o menor mesura, i només per citar uns exemples, hauran d'afrontar el restabliment de nombrosos

controls duaners, l'aparició de noves taxes i impostos, l'evolució de la lliura esterlina un cop es consolidi el "divorci", l'eventual divergència legal amb les directrius europees, i en el cas de la pesca, hauran d'acordar nous drets de pesca fins i tot, per espais tant distants com les Illes Malvines. Tot plegat faria pensar en una negociació llarga i tediosa, però succeeix que si res no ho fa canviar, el proper mes de març es produirà un desenllaç per voluntat pròpia dels anglesos, hagi o no hagi acord.

Per l'altra banda, si atenem al debat dels ingressos per pal·liar la pèrdua d'aquest contribuent net, trobem que Europa es debat entre imposar noves vies d'ingressos, i demanar als Estats membres que augmentin la seva contribució financera, o deixar-ho tot com està mirant d'estalviar d'aquí i d'allà, però sobretot mirant d'estalviar de la PAC. I és que tot i que 21 països ja s'han manifestat a favor que la PAC mantingui l'actual nivell de dotació pressupostaria, quan es tracta d'augmentar les contribucions, el nombre d'adhesions cau dramàticament.

A hores d'ara, si ens atenem al dictamen del **Tribunal de Comptes Europeu** sobre el règim de recursos propis de la UE proposat per Brussel·les per al període 2021-2027, veiem que Europa planeja deixar igual la contribució basada en la **Renda Nacional Bruta (RNB)**, els drets de duana i simplificar lleugerament els ingressos derivats de l'IVA, al temps que plantejaria altres mesures com ara uns ingressos provinents d'una base imposable consolidada de l'impost de societats, i un parell de taxes derivades del volum de residus no reciclats d'envasos de plàstics i del comerç de **drets d'emissió de CO₂** (un punt aquest últim que el Tribunal de comptes no ho ha vist amb bons ulls).

Per altra banda, els Eurodiputats “agrícoles” del Parlament van traslladar a la Comissió Parlamentària de Pressupostos un posicionament molt diferent. Manifesten la necessitat de mantenir l'actual dotació de la PAC en més de **383.000** milions d'euros, per la qual cosa proposen incrementar l'aportació fins arribar al **1,3 % de la RNB**, per comptes de congelar-la, fet que molt possiblement implicaria no incorporar algunes de les taxes abans esmentades que plantegen nombrosos dubtes des del punt de vista d'estabilitat financera.

Així, mentre es resol la qüestió del Brèxit i la partida del pressupost europeu disponible per a la nova PAC, els ministres d'agricultura (reunits el passat 15 d'octubre), avancen en la definició del nou model i nous consensos, però sense acabar de tancar cap acord.

A tall d'exemple, amb caràcter general hi ha una voluntat de procedir a una simplificació real ja que l'actual model comporta una càrrega administrativa excessiva vinculada als indicadors proposats, avaluacions, informes de seguiment, conflictes amb la nova definició d' “agricultor veritable”, els límits proposats per les ajudes i els nous sistemes informàtics que serien necessaris per tot plegat. No obstant, també es mostraren a favor d'una major exigència ambiental (cal recordar que el **greening** ha estat un dels canvis que major burocràcia a comportat), i posaren de relleu els solapaments entre pagaments directes i mesures agroambientals, i la necessitat d'abordar-ho en els nous Plans Estratègics Nacionals.

Avui per avui, l'actual proposta de la Comissió en relació a reorientar la PAC cap a un model de “**Plans Estratègics Nacionals**”, que estarien fets a mida de cada Estat membre i posteriorment serien validats per Brussel·les continua generant dubtes. Alguns ministres han manifestat que sense un nombre més elevat d'elements comuns en el contingut dels plans, aquests corren el risc d'esdevenir el primer pas cap a una renacionalització de la PAC.

No cal dir, que els constats vaivens en matèria ambiental estan donant lloc a una inseguretat notable a nivell empresarial, cal recordar que els canvis imposats en els cultius, superfícies a conrear, restriccions fitosanitàries etc, impacten en les produccions, però també en la comercialització de les mateixes. Són necessaris períodes d'adaptació i mecanismes per facilitar els canvis.

Finalment, i amb l'objectiu d'exemplificar la complexitat del l'actual procés de definició de la nova PAC, apuntaríem la coincidència en el temps d'aquestes negociacions amb la preparació de l'Estratègia Europea per a la reducció a llarg termini de les **emissions de gasos d'efecte hivernacle** (prevista per al 3-14 de desembre d'enguany), i que caldrà tenir molt en compte, particularment pel que se'n derivi en relació a la ramaderia i el sector de la silvicultura.

En aquest punt, la Comissió ja apunta al sector agropecuari com a responsable del 10% de les emissions totals de Gasos d'efecte hivernacle de la Unió Europea (**430** milions de tones de CO₂ equivalent), indicant que majoritàriament es corresponen amb (**2% CO₂, 55% Metà i 43% Òxid Nitrós**) i s'apunta com a “estratègia del metà”, que podria tenir un important impacte en la reducció de gasos, el fet de reduir a nivell europeu els consums de carn i llet - respectant les recomanacions en matèria de sanitat - . És de preveure per tant, que si aquestes tesis prenen força, puguin influir en la finançament i les reglamentacions que afectaran els sectors ramaders des d'on convindrà remarcar i desenvolupar mesures alternatives com ara la millora de la productivitat, la gestió dels sòls agraris i els fems, o els aprofitament energètics, a més dels impactes positius que també generen aquestes activitats.

En definitiva, podem afirmar que un cop més “**la PAC espera el seu torn**”, i que novament, l'única certesa per l'empresari agrari, és justament la manca de certeses a l'hora d'afrontar inversions o desenvolupar una vocació en aquest àmbit empresarial a l'entorn rural.

